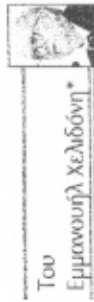

Η σημασία της διασύνδεσης του Πανεπιστημίου με την τοπική κοινωνία

ΠΑΤΡΙΖ,
3-3-08

Του
Εμμανουήλ Χελιδόν*

Το Ελληνικό Λεξικό των Τεγόπουλου και Φυτράκη δίδει τους παρακάτω ορισμούς για τρεις σημαντικούς παράγοντες της ανθρώπινης ύπαρξης.

1 Υγεία: η φυσιολογική κατάσταση του οργανισμού. Αρτιότητα της λειτουργίας των μερών του σώματος. Σωματική και ψυχική ευεξία.

1 Υγιεινή: κλάδος που ασχολείται με τη μελέτη και εφαρμογή των μέσων για τη διατήρηση της υγείας του ανθρώπου.

1 Υγιής: που έχει υγεία. Άρτια και φυσιολογική σωματική και ψυχική κατάσταση. Γερός. Εάν εξετάσει κανείς την αποστολή και τους στόχους των περισσοτέρων φορέων που έχει μια πολιτεία, είτε αυτοί είναι υπουργεία είτε φιλικών οργανισμών,

οργανώσεις, θα αντιληφθεί ότι όλοι έχουν μια κοινή συνισταμένη: την εξασφάλιση της υγείας των μελών της κοινωνίας.

Ένας από τους σημαντικότερους φορείς ενός κράτους είναι τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή Πανεπιστήμια, αποστολή των οποίων είναι η δημιουργία των αυριανών επιστημόνων και ηγετών καθώς και η προώθηση και υποστήριξη διαφόρων προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, που στοχεύουν στη βελτίωση της ζωής των ανθρώπων καθώς και στην υποστήριξη των μη προνομιούχων κατοίκων της κοινωνίας μέσα στην οποία αυτά λειτουργούν. Ενώ όμως τέτοιου είδους προγράμματα αφθονούν σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού και ιδίως των Η.Π.Α., στα Ελληνικά Πανεπιστήμια ή αποτυπάζουν τελείως ή είναι ελάχιστα. Δεν έχει

66 *Υπάρχουν πολλές και διάφορες κοινωνικές δραστηριότητες που ένα Πανεπιστήμιο, όπως το Πανεπιστήμιο της Κρήτης, θα μπορούσε να αναπτύξει σε συνεργασία με τοπικούς φορείς*

67 *Νομαρχία, η Εκκλησία, ο Ερυθρός Σταυρός, κ.α.*

παρά να ανατρέξει κανείς στις ιστοσελίδες των Πανεπιστημίων της χώρας μας και να κάνει μια σύγκριση με εκείνες διαφόρων ξένων Πανεπιστημίων, για να διαπιστώσει τις τεράστιες διαφορές. Οι παρακάτω αναφορές είναι σε θέση

να διαφωτίσουν περισσότερο τον αναγνώστη.

1 Πάρκο Επιστημών του Οξφόρδης
(www.oxfordsp.com).
Εθελοντές του Πανεπιστημίου σε συνεργασία με τοπικούς αθλητικούς συλλόγους προσθούν σθλήματα ιδιαίτερα χρήσιμα σε παιδιά με ειδικές ανάγκες, όπως π.χ. την ορειβασία, το ποδόσφαιρο, το μπάσκετ, τη σκοποβολή, κ.α. Φοιτητές προσφέρουν εθελοντική εργασία στα τοπικά νοσοκομεία και συμμετέχουν σε εράνους και σε εκδρομές καθαριότητας καθώς και σε άλλες δραστηριότητες, όπως π.χ. στη μουσική, στο δράμα, στο ραδιόφωνο, στην τηλεόραση, κ.α.

1 Πανεπιστήμιο Μινεσότα, Η.Π.Α.
(www.literacy.umn.edu).
Πρόγραμμα Βελτίωσης της Αναγνωστικής

Ικανότητας των Παιδιών. Εθελοντές από μέλη ΔΕΠ και φοιτητές σε συνεργασία με δασκάλους, γονείς και άλλους εκπαιδευτές που ασχολούνται με παιδιά βοηθούν, παρακολουθούν και διδάσκουν παιδιά. Είναι εξ άλλου γνωστό ότι παιδιά, των οποίων οι γονείς ασχολούνται με τη μελέτη τους, έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να εξελιχθούν ακαδημαϊκά. Άλλο πρόγραμμα στο ανωτέρω Πανεπιστήμιο είναι το Κέντρο Ανάτασης (www.ascensionplace.org), το οποίο επισκέπτονται γυναίκες, παιδιά, άστεγοι, άτομα με διανοητικές διαταραχές, ναρκωμανείς, κ.α. Εθελοντές μέλη ΔΕΠ και φοιτητές βοηθούν τα παραπάνω άτομα να αντιμετωπίσουν τον κόσμο. Τέλος, στο ίδιο Πανεπιστήμιο υπάρχει και το Κέντρο Συνεργασίας με την Εκκλησία (www.ccsrptm.org). Το Πανεπιστήμιο σε

συνεργασία με την Εκκλησία βοηθά φτωχές οικογένειες παρέχοντας σε παιδιά πάνες, φαγητό, γραφική ύλη, τσάντες, κ.λ.π.

1 Πανεπιστήμιο Έμορυ, Η.Π.Α.

(www.oucpr.emory.edu). Πρόγραμμα μεγάλο αδελφού ή αδελφής. Μέλος ΔΕΠ ή φοιτητής αναλαμβάνει υπό την προστασία του παιδί που έχει ένα μόνο φτωχό γονέα. Λειτουργεί σαν δάσκαλος και σύμβουλος, συνοδεύει το παιδί σε διάφορες εκδηλώσεις, το ενημερώνει και το εκπαιδεύει. Άλλο πρόγραμμα είναι το Πρόγραμμα Διασύνδεσης με την Κοινωνία. Μέλη ΔΕΠ, φοιτητές, κ.α. ετοιμάζουν και σερβίρουν φαγητό σε γυναίκες και παιδιά σε καταλύματα, καθαρίζουν αυλές σε σπίτια ηλικιωμένων, γηροκομείων, κ.λ.π. Άλλο πρόγραμμα του ίδιου Πανεπιστημίου είναι το Αγροτικό Πρόγραμμα (Agrimedecine). Σε αγροτικές κοινότητες αγρότες και οικογενειακοί γιατροί εκπαιδεύονται από μέλη ΔΕΠ και φοιτητές σε θέματα ασφάλειας, υγείας, τραυμάτων και παροχής περίθαλψης σε οικονομικούς μετανάστες, εργάτες, κ.λ.π.

Πανεπιστήμιο Σάντα Μπάρμπαρα, Καλιφόρνια, Η.Π.Α. Πρόγραμμα Συλλογής Τροφής και Ρουχισμού (www.pwa.ucsb.edu). Κατά την αρχή του ακαδημαϊκού έτους εβελοντές από το Πανεπιστήμιο συλλέγουν

και προσφέρουν τρόφιμα και ρουχισμό σε παιδιά φτωχών οικογενειών.

1 **Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ**, Η.Π.Α. (www.hms.harvard.edu). Σ' αυτό το Πανεπιστήμιο υπάρχουν προγράμματα ενημέρωσης του κοινού για διάφορα τρέχοντα επιστημονικά θέματα, όπως επίσης και προγράμματα καθοδήγησης ενηλίκων και ανηλίκων μητέρων, προγράμματα εμβολιασμού, πρόληψης παθήσεων, κ.α. Υπάρχουν πολλές και διάφορες κοινωνικές δραστηριότητες που ένα Πανεπιστήμιο, όπως το Πανεπιστήμιο της Κρήτης, θα μπορούσε να αναπτύξει σε συνεργασία με τοπικούς φορείς όπως είναι οι Δήμοι, η Νομαρχία, η Εκκλησία, ο Ερυθρός Σταυρός, κ.α. Το Πανεπιστήμιο Κρήτης έχει περίπου 11.000 προπτυχιακούς φοιτητές, 2.130 μεταπτυχιακούς φοιτητές, 900 διδάσκοντες και σχεδόν 230 διοικητικούς υπαλλήλους. Είναι ένας σημαντικός αριθμός ατόμων με γνώσεις που θα μπορούσαν να προσφέρουν πολλά στην ευρύτερη κοινωνία της Κρήτης. Η συμμετοχή τους σε ειδικά προγράμματα διασύνδεσης με την κοινωνία είναι προς όφελος όλων. Οι φοιτητές στην ευαίσθητη ηλικία που

βρίσκονται αναπτύσσουν κοινωνική ευαισθησία, οι διδάσκοντες προσφέρουν τις πολύτιμες γνώσεις τους, οι κάτοικοι κυρίως των χαμηλών εισοδηματικών τάξεων επωφελούνται από την παρουσία του Πανεπιστημίου και όλα τα παραπάνω έχουν ως τελικό αποτέλεσμα τη βελτίωση της ψυχικής και σωματικής υγείας όλων των εμπλεκομένων. Είναι μια πολιτική που θα έπρεπε να υιοθετηθεί απ' όλα τα Πανεπιστήμια και τους φορείς μιας σύγχρονης πολιτείας με ανθρώπινο πρόσωπο. Διότι δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι σε τελική ανάλυση η πολιτική δεν είναι τίποτε άλλο παρά η Υγεία σε ευρεία κλίμακα. Παραδείγματος χάριν, η προστασία του περιβάλλοντος ή οι ασφαλείς μεταφορές συμβάλλουν στην εξασφάλιση της σωματικής και της πνευματικής μας υγείας. Μέχρι τώρα υπάρχουν λίγες μόνο αξιόπαινες περιπτώσεις από ορισμένα τμήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης που έχουν δραστηριοποιηθεί στον τομέα της διασύνδεσης του Πανεπιστημίου με την τοπική κοινωνία. Αυτό που χρειάζεται είναι μια καλά συντονισμένη και οργανωμένη προσπάθεια. Ενδιαφέροντα

προγράμματα υπάρχουν ήδη σε πολλά Πανεπιστήμια όπως φάνηκε από τα λίγα παραδείγματα που αναφέραμε. Δε χρειάζεται παρά να ταξιδέψει κανείς στο διαδίκτυο και να συλλέξει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες. Από εκεί και πέρα το μόνο που μένει είναι η θέληση για προσφορά, το καλό παράδειγμα και η ικανότητα οργάνωσης που υπάρχει σε ένα Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα όπως αυτό της Κρήτης. Πιστεύω ότι πρέπει όλοι να συμμετέχουμε σ' ένα τέτοιο εγχείρημα. Ένα Πανεπιστήμιο είναι μεβαια ένας ναός μάθησης, εκπαίδευσης και έρευνας. Είναι όμως και μέρος της κοινωνίας, την οποία πρέπει να υπηρετεί με διάφορους τρόπους. Και προπαντός πρέπει να δημιουργεί στελέχη με ιδιαίτερα ανεπτυγμένο το αίσθημα της κοινωνικής ευαισθησίας, της φιλανθρωπίας και της προσφοράς.

Τελειώνω με τη ρήση του Βενιαμίν Ντιοραελί: «η υγεία του λαού είναι το θεμέλιο πάνω στο οποίο οικοδομείται η ευτυχία και η δύναμη κάθε κράτους».

*Ο Εμμανουήλ Χελιδόνης είναι καθηγητής Ιατρικού Τμήματος Παν/μίου Κρήτης